

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Ομιλία Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
Δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου
στην Ημερίδα των LIONS Θέματος 117B Ελλάδα-Κύπρος
Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση στερεοτύπων
και τη στήριξη της οικογένειας
Σάββατο, 21 Μαρτίου 2026**

Αν θέλουμε να μιλήσουμε με ειλικρίνεια για τα στερεότυπα, οφείλουμε να ξεκινήσουμε από μια βασική παραδοχή. Τα στερεότυπα είναι δομές σκέψης που διαμορφώνουν συμπεριφορές, επηρεάζουν επιλογές και τελικά καθορίζουν το εύρος των δυνατοτήτων μιας κοινωνίας. Είναι παράγοντες περιοριστικοί, όχι μόνο για τα άτομα, αλλά κυρίως για την ίδια την προοπτική της χώρας.

Ακριβώς γι' αυτό η σημερινή Ημερίδα συνιστά δράση θετικής παρέμβασης που μπορεί να συμβάλει στην ενδυνάμωση ενός διαλόγου που έχει την ικανότητα να συνθέσει επιστημονικές προσεγγίσεις, πολιτικές και δράσεις, που μπορούν να αποτελέσουν ένα πλέγμα θωράκισης έναντι των στερεοτύπων.

Επιτρέψτε μου πριν αναπτύξω την τοποθέτηση μου να συγχαρώ την Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής των LIONS Θέματος 117B Ελλάδα-Κύπρος, για την σημερινή δράση, αλλά και για το σύνολο της συνεισφοράς τους για την γυναίκα, την οικογένεια και την κοινωνία. Η σημερινή Ημερίδα είναι ένα ενδεικτικό κομμάτι του έργου που επιτελείται και που δίνει συνέχεια και έκταση σε μια συλλογική προσπάθεια για την ανάδειξη του ρόλου της γυναίκας στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Για τον ταυτόχρονο προσδιορισμό των προκλήσεων που τίθενται ενώπιον μας- ως κοινωνίες - με τόσα ενεργά στερεότυπα και προκαταλήψεις. Και βέβαια, σε αυτό το πλαίσιο μας παρέχεται μια ενδιαφέρουσα δυνατότητα να συζητήσουμε για τις αντιστάσεις και τα αντανακλαστικά που χρειαζόμαστε για την αντιμετώπιση τους.

Η θεματική που μας απασχολεί σήμερα ανήκει στον πυρήνα αυτού που ονομάζουμε «εξέλιξη της κοινωνίας». Δεν είναι ένα κλειστό κεφάλαιο. Έχει μια δομική σχέση με την κοινωνική συνείδηση. Έχει μερίδιο στην κοινωνική συμπεριφορά. Έχει σαφείς και αλληλένδετες προεκτάσεις με το πως σκεφτόμαστε, με το πως κρίνουμε, με το πως επιλέγουμε. Τα στερεότυπα είναι μηχανισμοί που διαμορφώνουν αντιλήψεις και καθορίζουν τα όρια ενός ατόμου, πριν ακόμη αυτό δοκιμάσει τις όποιες δυνατότητες του.

Γι' αυτό πιστεύω ότι η συζήτηση μας δεν εντάσσεται σε ένα πλαίσιο θεωρητικού διαλόγου, αλλά αντίθετα έχει ένα ορατό στρατηγικό ρόλο. Ένα ρόλο που είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την ποιότητα της δημοκρατίας. Με την συνοχή της κοινωνίας. Και ναι, με την προοπτική της ανάπτυξης και της οικονομίας. Είναι σε αυτή την προσέγγιση που η Παιδεία – με ότι αυτή περιλαμβάνει ως έννοια και ως περιεχόμενο – αποτελεί ένα καθοριστικό παράγοντα αντιμετώπισης έναντι σε ότι τίθεται ως στερεότυπο.

Τί είναι σχολείο; Είναι το περιβάλλον που διαμορφώνονται αντιλήψεις. Είναι ο χώρος που μπορούν να τεθούν σε προβληματισμό οι νοοτροπίες, πριν ακόμη παγιωθούν ως εδραιωμένες συμπεριφορές. Είναι εκεί που μπορούν να επαναπροσδιοριστούν οι ρόλοι. Εκεί όπου η ισότητα μπορεί να αποτελέσει βίωμα και όχι αφήγηση μιας έννοιας. Τί είναι τα στερεότυπα; Είναι συμπεριφορά. Είναι παράγωγα μιας καθημερινότητας. Είναι η διατύπωση μιας νοοτροπίας. Είναι τα πρότυπα που προβάλλουμε. Είναι οι προσδοκίες που καλλιεργούμε ή και που δεν καλλιεργούμε. Είναι μέρος μιας συνιστώσας του κοινωνικού ιστού και αναπαράγονται συχνά αθόρυβα, αλλά με αξιοσημείωτη δυναμική.

Αν βρεθούμε νοερά σήμερα σε μια τάξη, θα δούμε πως τα στερεότυπα συνδέονται με το πως τα παιδιά κοιτάνε τον εαυτό τους. Το τί πιστεύουν για αυτά ή για τους άλλους. Συνδέονται με το πως αυτοπροσδιορίζονται ή με το που μπορούν να φτάσουν.

Αυτή είναι η πρόκληση μας κυρίες και κύριοι. Να διαχειριστούμε το περιοριστικό πλαίσιο που θέτουν τα παιδιά στον εαυτό τους. Να δημιουργήσουμε διέξοδο στις πεποιθήσεις τους αλλά και στην σιωπή τους. Γιατί ναι, η εσωτερίκευση χωρίς επεξεργασία διευρύνει και αναπαράγει την ανισότητα.

Η ιστορική διαδρομή της γυναίκας επικυρώνει την θεώρηση επί στερεοτύπων. Την ίδια ώρα που αναμφίβολα η γυναίκα αποτελεί το θεμέλιο της οικογένειας και της κοινωνίας. Στον κάθε της ρόλο, σε κάθε δεκαετία της ιστορίας. Η γυναίκα συνιστά δύναμη ζωής και διαχρονικά τον πυρήνα σύνδεσης της οικογένειας. Με ουσιώδη, ισότιμη συμβολή στην εξέλιξη, στον πολιτισμικό χάρτη, στο επιχειρείν, στην πολιτική, στην εργασία. Δείτε όμως πίσω... Απαιτήθηκαν χρόνια και αγώνες για μια αυτονόητη κατάκτηση δικαιωμάτων στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία.

Σήμερα η γυναίκα όχι μόνο, έχει κατακτήσει πολλά, αλλά πρωτοστατεί στην προάσπιση και την εδραίωση των δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων, συνεισφέροντας, ταυτόχρονα, στην πρόοδο και την ευημερία της κοινωνίας. Εργάζεται, αυτονομείται, ανεβαίνει στην κοινωνική ιεραρχία, ανελίσσεται σε θέσεις ευθύνης σε

επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, οργανισμούς, στην πολιτική, στη βιομηχανία, στην πληροφορική, στις θετικές επιστήμες, στον στρατό.

Στην Κύπρο, τα δικαιώματα των γυναικών αναγνωρίζονται από τη νομοθεσία, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, η γυναίκα της Κύπρου έχει σημειώσει, τις δικές της σπουδαίες κατακτήσεις. Βρίσκεται σήμερα στο προσκήνιο της καθημερινής ζωής του τόπου και διαδραματίζει ρόλο, σημαντικό και καθοριστικό, στα κέντρα λήψης αποφάσεων, στην εκτελεστική και νομοθετική εξουσία, στο σπίτι, στην κοινωνία, στον πολιτισμό και σε κάθε τομέα ανάπτυξης.

Βεβαίως υπάρχουν πολλά ακόμη που πρέπει να γίνουν. Για την καταπολέμηση της έλλειψης ισότητας σε όλους τους τομείς εργασίας, για την ισότιμη συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων, για την εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τους πολλαπλούς ρόλους τους, για την κατάρριψη των στερεότυπων αντιλήψεων για τον ρόλο των δύο φύλων, καθώς επίσης για την εξάλειψη κάθε μορφής βίας εναντίον τους.

Όλα αυτά, που συνεχίζουν να αποτελούν ζητήματα προς αποκατάσταση ισότητας, είναι παράγωγα στερεοτύπων και προκαταλήψεων. Αυτά, που στο σύνολο τους αποτελούν στοίχημα κοινωνίας. Εδώ είναι που η Πολιτεία έχει ένα προσδιορισμένο ρόλο και σε αυτό το πλαίσιο μεριμνά για την ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων της γυναίκας όσο και τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων της, υιοθετώντας σειρά μέτρων και πολιτικών που συνδράμουν στην ενίσχυση της θέσης στην κοινωνία. Σε αυτή τη βάση η κυβέρνηση ενεργοποιεί πολιτικές και δράσεις που αποσκοπούν στην ευημερία της γυναίκας αλλά και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που καλείται να διαχειριστεί σε προσωπικό, οικογενειακό, κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Ο Άνθρωπος και η προαγωγή των δικαιωμάτων του σε όλες τις πτυχές αποτελούν σαφή και αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητα της διακυβέρνησης μας. Και αυτό τέθηκε εξ αρχής και υλοποιείται με προσήλωση. Σε αυτή την πολιτική περιοχή εντάσσεται το όραμα, ο σχεδιασμός και το έργο στο χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Με ένα καθοριστικό αλλά και επιτελικό ρόλο στην κοινωνική αλλαγή. Στο να διαμορφώσουμε την Κύπρο που θέλουμε. Στο να θέσουμε την νέα γενιά ως φορέα αυτής της αλλαγής με πραγματικά εφόδια για το μέλλον της.

Αυτό ακριβώς υπηρετεί η μεταρρύθμιση που υλοποιούμε.

Με σαφή στρατηγική κατεύθυνση. Ένα σχολείο αποτελεσματικό και συμπεριληπτικό, που δίνει σε όλα τα παιδιά τη δυνατότητα να αναπτύξουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους. Θέτουμε την εκπαίδευση ως ένα περιβάλλον καλλιέργειας αξιών. Με ικανότητα να διαμορφώνει πολίτες με κριτική σκέψη και κοινωνική ευθύνη.

Αυτό αποσκοπεί η μετάβαση από την γνωσιοκεντρική μάθηση, στο σχολείο των δεξιοτήτων. Είναι η πολιτική μας επιλογή για να δώσουμε ουσιώδη χώρο και χρόνο για σκέψη, δημιουργική συνέργεια, καλλιέργεια αρχών και αξιών, που συνδέονται με την εποχή που ζούμε αλλά και το αύριο που αναμένουμε.

Η ταχύτητα της εποχής και των πεπραγμένων δεν μας επιτρέπει να ολιγωρούμε. Ακριβώς γι αυτό υλοποιούμε οριζόντια και δομικά την επαναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Και αυτό είναι τομή έναντι στα στερεότυπα, με μια παράλληλη διαφύλαξη των αξιών που αποτελούν θεμελιακούς πυλώνες της κοινωνίας μας. Η πρόοδος των πραγμάτων δεν έχει μειώσει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θα μπορούσε να λεχθεί ότι έχει εντείνει τις ανισότητες. Η παιδεία οφείλει να παράγει το αντίδοτο και να θωρακίζει την κοινωνία. Οφείλει να καλλιεργεί την ενσυναίσθηση ως αυτονόητη συνείδηση και να κτίζει κουλτούρα ευαισθητοποίησης για όλα τα ζητήματα που πλήττουν – στην όποια εκδοχή τους - την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Η καταπολέμηση των στερεοτύπων δεν επιτυγχάνεται με μεμονωμένες παρεμβάσεις. Απαιτεί πολιτική βούληση και συνέπεια έργου από όλους τους συμβαλλόμενους στην Παιδεία. Ο σεβασμός, η ελευθερία, η ισότητα, η κοινωνική δικαιοσύνη είναι συνιστώσες της μαθησιακής ύλης αλλά και του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Είναι τα εφόδια του ενεργού πολίτη που επιδιώκουμε να παρέχονται μαζί με τα απολυτήρια ενηλικίωσης στα παιδιά μας. Μαζί με τις γνώσεις, θέλουμε να αντλούν δυναμικές που αφορούν την πίστη στον εαυτό τους και τον σεβασμό στους διπλανούς τους. Αυτό είναι το αντίδοτο στην ανισότητα, στην προκατάληψη, στην μετριότητα. Αυτή είναι η πορεία για να επιτύχουμε τον αναγκαίο συγχρονισμό της ατομικής και συλλογικής ευημερίας.

Αναπόσπαστο μέρος αυτής της πολιτικής είναι οι δράσεις που υλοποιούμε για την Ισότητα των Φύλων, για τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού, ενώ το ΥΠΑΝ λειτουργεί παράλληλα

Διατμηματική Επιτροπή για την προώθηση της Ισότητας Ανδρών και Γυναικών και την εξάλειψη των Στερεοτύπων και των Διακρίσεων λόγω Φύλου στην εκπαίδευση.

Το σημαντικότερο όλων όμως, είναι ότι στο επίκεντρο των Αναλυτικών Προγραμμάτων πολλών μαθημάτων όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, βρίσκεται η αμφισβήτηση και αντιμετώπιση των στερεοτύπων. Και αυτό τίθεται ως απαραίτητη προϋπόθεση για μια ευρύτερη κατανόηση των δικαιωμάτων κάθε ατόμου, ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία, την καταγωγή, τη θρησκεία ή τη φυσική του κατάσταση. Μέσα από τη διδασκαλία και τη συζήτηση, τα παιδιά αναγνωρίζουν τις δυνατότητες των άλλων και τις δικές τους, κατανοούν τις προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας άνθρωπος, ευαισθητοποιούνται και αποκτούν βαθύτερη εκτίμηση και σεβασμό απέναντί του. Αυτό επιτρέπει στα παιδιά να κατανοούν πως διαμορφώνονται οι κοινωνικές αντιλήψεις, να αναλύουν κριτικά τις προκαταλήψεις και να εκτιμούν την πολυπλοκότητα των ανθρώπινων συμπεριφορών.

Αυτό είναι μάθηση με κοινωνική αξία. Δημιουργεί άτομα που σκέφτονται, που αμφισβητούν τα στερεότυπα, που αναγνωρίζουν την ανισότητα, που θέλουν να συνδράμουν για την εδραίωση της ισότητας. Αυτό είναι μάθημα ενεργού πολιτότητας και συμβάλλει σε ένα μέλλον χωρίς διακρίσεις.

Αυτή η προσέγγιση μάθησης, που καλύπτεται πολυμορφικά και διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση και απόκτηση δεξιοτήτων, είμαστε περήφανοι να πούμε ότι παρέχεται πλέον από την πρώιμη παιδική ηλικία έως τη δια βίου μάθηση.

Αναγνωρίζουμε ότι η ρήξη με τα στερεότυπα δεν είναι απλή. Απαιτεί μια διευρυμένη κοινωνική διαχείριση που ακουμπά βεβαίως και τον Αθλητισμό. Σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, μέσα από μία συνεκτική πολιτική, εργαζόμαστε για την εξάλειψη των ανισοτήτων που υπάρχουν στον χώρο. Ενδεικτικά αναφέρω τη σύσταση της Επιτροπής Ισότητας των φύλων στον Αθλητισμό από τον ΚΟΑ, αλλά και την τροποποίηση της σχετικής Νομοθεσίας για προαγωγή της ίσης μεταχείρισης και αντιμετώπισης ανδρών και γυναικών στο χώρο του αθλητισμού σε όλους τους τομείς, από τη συμμετοχή μέχρι τη χρηματοδότηση. Τονίζω την ιδιαίτερη προσήλωσή μας στην υλοποίηση πολιτικών που συμβάλλουν στην παροχή ίσων ευκαιριών άθλησης και οικονομικών παροχών για όλους, καθώς επίσης και την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες στον αθλητισμό.

Κυρίες και κύριοι,

Σε όλα όσα έχουν ήδη λεχθεί, ο ρόλος της οικογένειας παραμένει καθοριστικός παράγοντας. Στην δική μας πολιτική, η οικογένεια αποτελεί την πιο ουσιώδη συνέργεια μας. Αυτό τεκμηριώνεται με την προώθηση πολιτικών που στηρίζουν την οικογένεια και δημιουργούν τις συνθήκες για την ανάπτυξη μίας κοινωνίας που ευνοεί τις νέες γενιές. Επιδιώκουμε να δίνουμε διέξοδο με οικονομικές ελαφρύνσεις ή και στήριξη, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα στον μέγιστο βαθμό την πλήρη και ίση συμμετοχή στην εκπαίδευση όλων ανεξαιρέτως των παιδιών.

Η επέκταση του επιτυχημένου θεσμού των προαιρετικών ολοήμερων σχολείων σε ακόμη περισσότερες σχολικές μονάδες, συμπεριλαμβανομένων και αυτών των απομακρυσμένων περιοχών, αποτελεί ένα σημαντικό κοινωνικό μέτρο. Ειδικά στις απομακρυσμένες περιοχές, επιδεικνύουμε επιστάμενο ενδιαφέρον, στην επίλυση των προβλημάτων και στη διασφάλιση του δικαιώματος της ισότιμης φοίτησης και πρόσβασης στις εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Σε συνέχεια της απόφασης μας για τη σταδιακή επέκταση της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης από την ηλικία των τεσσάρων χρόνων, τον περασμένο Δεκέμβριο, έχει εγκριθεί η πρώτη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Προδημοτική Εκπαίδευση και Φροντίδα 2025-2030. Πρόκειται για ένα σημαντικό ορόσημο για την Κύπρο και για μια εμβληματική πρωτοβουλία δύο Υπουργείων, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας. Για πρώτη φορά, η χώρα μας αποκτά ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο για την εκπαίδευση και φροντίδα των παιδιών από τη γέννηση μέχρι την ηλικία των έξι χρόνων. Ένα πλαίσιο που θέτει στο επίκεντρο την οικογένεια και την κοινότητα και που στοχεύει να διασφαλίσει ότι κάθε παιδί θα έχει πρόσβαση σε ποιοτικές, προσβάσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες Προδημοτικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας.

Κυρίες και κύριοι,

Το ζητούμενο είναι ένα και απλό. Μια κοινωνία καλύτερη. Μια κοινωνία που έχει την ικανότητα να ξεπερνά τα στερεότυπα. Μια κοινωνία που δίνει ίσες ευκαιρίες. Η εκπαιδευτική αλλαγή που υλοποιούμε έχει ενσωματώσει αυτό το πλαίσιο. Το σχολείο είναι ένας ζωντανός κοινωνικός οργανισμός, που επιδιώκουμε να τον μετατρέψουμε σε πυρήνα ισότητας και σε πεδίο καλλιέργειας σύγχρονης σκέψης.

Αυτή η αλλαγή ήδη αποτυπώνεται

- στη βελτίωση του σχολικού κλίματος
- στην ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών
- στη σταδιακή καλλιέργεια δεξιοτήτων που ξεπερνούν τα στενά όρια της γνώσης
- στη μεγαλύτερη σύνδεση του σχολείου με την οικογένεια και την κοινωνία

Είναι μια αλλαγή που άρχισε να καταγράφεται πλέον ως εμπειρία.

Και αυτή είναι η ουσία της μεταρρύθμισης. Να μετριέται με το τι αλλάζει στην καθημερινότητα.

Συνεχίζουμε, με την επένδυση στον άνθρωπο να αποτελεί στρατηγική επιλογή.